

СТОПАНСКА КОНЮНКТУРА

БИЗНЕС АНКЕТИ НА НСИ^{1, 2, 3}, ЮЛИ 2011 ГОДИНА

През юли 2011 г. **общият показател на бизнес климата**⁴ се покачва с 0.7 пункта спрямо нивото си от предходния месец (фиг. 1), като подобрение има в промишлеността, строителството и търговията на дребно, а в сектора на услугите - влошаване. Дългосрочното средно равнище на показателя е по-високо с 9.9 пункта.

Промишленост. Съставният показател „бизнес климат в промишлеността” нараства с 1.1 пункта в сравнение с юни (фиг. 2). По отношение на настоящото бизнес състояние на предприятията оценката е по-благоприятна и е само 1.7 пункта под нивото на дългосрочната си средна стойност. През юли 2011 г. анкетата отчита покачване на средното натоварване на мощностите с 1.9 пункта (до 72.0%) спрямо април т.г. (фиг. 3). За същия период нараства и производствената активност на предприятията (фиг. 4). Въпреки известното увеличение на поръчките от чужбина общата осигуреност на производството с поръчки се задържа на нивото си от последните месеци (фиг. 5). Същевременно предприятията съобщават и за излишък от мощности с оглед на очакваното търсене през следващите месеци (фиг. 6).

Основните проблеми за развитието на бизнеса в отрасъла продължават да са несигурната икономическа среда и недостатъчното търсене, като несигурната икономическа среда е все още над обичайната си средна стойност за последните десет години (фиг. 7).

Последната анкета регистрира известно свиване на очакванията за увеличение на цените в промишлеността през следващите три месеца (фиг. 8).

Строителство. През юли 2011 г. съставният показател „бизнес климат в строителството” се повишава с 2.6 пункта (фиг. 9) главно поради повишаване на оптимистичните очаквания на строителните предприемачи за бизнес състоянието на предприятията през следващите шест месеца. В следващата половин година стопанските ръководители очакват и повишен приток на нови поръчки в строителството (фиг. 10), което според тях ще доведе и до известно активизиране на дейността в краткосрочен план, но без очаквания за допълнително наемане на работна сила. По данни от бизнес анкетите има сигнали за прекъсване на низходящата тенденция в строителната активност (фиг. 11). Настоящата осигуреност на производството с поръчки се покачва от 5.3 месеца през април 2011 г. на 5.6 през юли същата година, достигайки дългосрочното си средно равнище.

¹ От юли 2010 г. НСИ започва публикуването на данните от бизнес анкетите съобразно новата Класификация на икономическите дейности (КИД - 2008) (NACE, Rev. 2). Всички динамични редове са преизчислени съобразно Класификацията и са съпоставими във времето.

² От май 2002 г. всички бизнес наблюдения се финансират съвместно от НСИ и Европейската комисия съгласно подписани споразумения между двете институции. НСИ се ангажира да провежда наблюденията съгласно хармонизираната програма на Европейския съюз. Всяко съобщение или публикация на НСИ е с автор НСИ и Комисията не носи отговорност за ползата, която може да бъде извлечена от информацията, съдържаща се в тях.

³ Отговорите на въпросите от анкетите са представени в тристепенна категорийна скала от типа: „увеличение”, „без промяна”, „намаление” или „над нормално”, „нормално”, „под нормално”. Балансите на оценките се изчисляват като разлика на относителните дялове по екстремните варианти на отговор. **Показателят „бизнес климат”** е средна геометрична на балансите на оценките за настоящата и за очакваната бизнес ситуация в предприятията през следващите шест месеца.

⁴ Общият показател на бизнес климата е претеглена средна аритметична на четири отраслови показателя на бизнес климата - в промишлеността, строителството, търговията на дребно и сектора на услугите, като последният показател е включен в общия динамичен ред от май 2002 година.

Несигурната икономическа среда и финансовите затруднения продължават да са основни проблеми за отрасъла. Макар все още да бележат стойности над дългосрочните си средни равнища, тяхното негативно влияние е значително намаляло през последните четири месеца за сметка на нарастване на проблема с конкуренцията. (фиг. 12).

По отношение на продажните цени в строителството има слаби очаквания за повишение през следващите три месеца.

Търговия на дребно. През юли съставният показател „бизнес климат в търговията на дребно“ нараства с 3.6 пункта в сравнение с предходния месец (фиг. 13). Поради колебливото поведение на показателя през последните две години е рано да се каже, че това покачване е сигнал за подобрене на стопанската конюнктура в търговията на дребно. Същевременно и дългосрочната средна стойност на бизнес климата е с 10.5 пункта по-висока от юлското равнище на показателя.

Несигурната икономическа среда продължава да е основният фактор, затрудняващ дейността на две трети от предприятията в сектора. През юли в сравнение с юни се засилва и отрицателното влияние на фактора „конкуренция“ (фиг. 14).

По отношение на продажните цени мениджърите като цяло не предвиждат увеличение през следващите три месеца (фиг. 15).

Услуги⁵. През юли единствено в сектора на услугите съставният показател „бизнес климат“ спада под юнското си равнище с 5.0 пункта (фиг. 16). Намалението се дължи в по-голяма степен на по-резервираните очаквания на стопанските ръководители за бизнес състоянието на предприятията през следващите шест месеца (фиг. 17), отколкото на отрицателната корекция в оценките за настоящото бизнес състояние. По отношение на търсенето на услуги настоящата тенденция е към подобрене (фиг. 18). В очакванията за следващите три месеца анкетата регистрира известни колебания, но като цяло посоката е положителна, което не е така по отношение на заетите (фиг. 19).

Несигурната икономическа среда е най-сериозният фактор, затрудняващ дейността на предприятията в сектора. Вторият по тежест фактор е конкуренцията, чието негативно влияние нараства, достигайки през юли максималната си стойност от 52.7% за периода от началото на провеждане на анкетите в сектора на услугите (май 2002 г.) (фиг. 20).

Очакванията на преобладаващата част от мениджърите относно продажните цени са за запазване на тяхното равнище през следващите три месеца (фиг. 21).

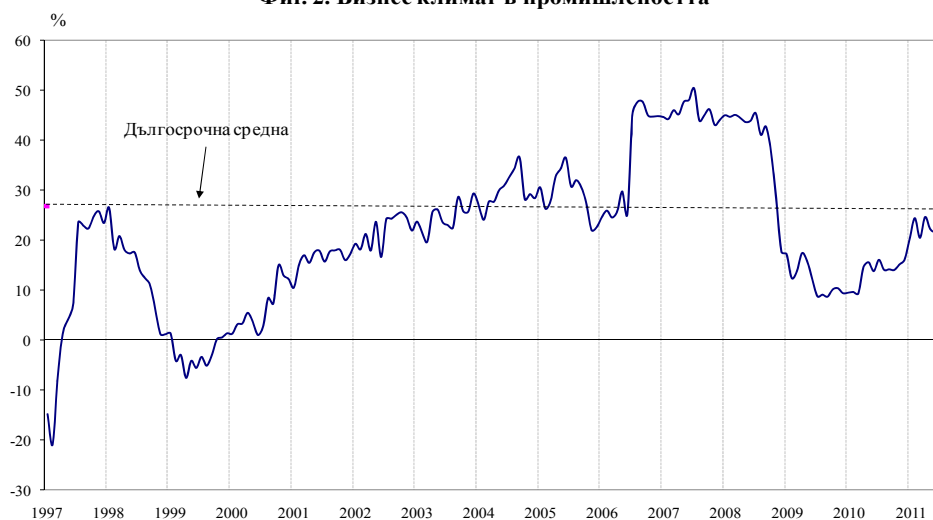
⁵ Без търговия.

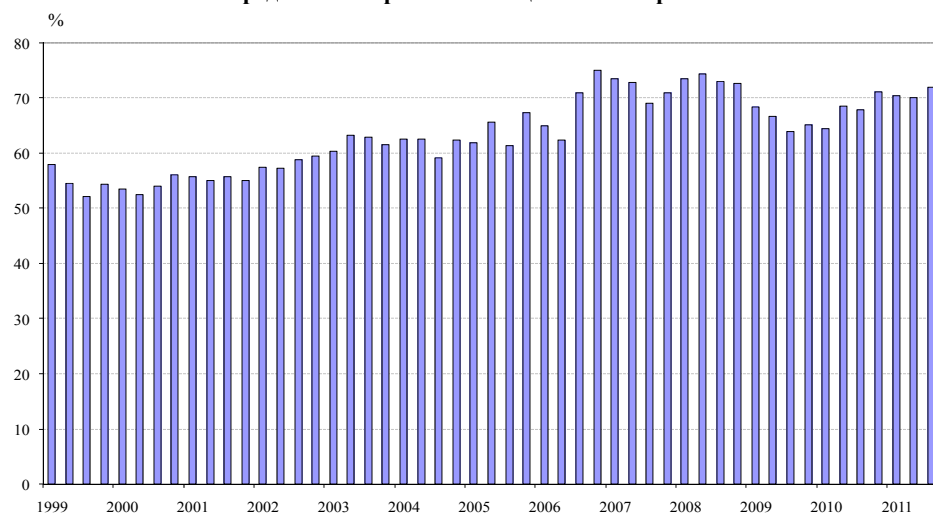
Фиг. 1. Бизнес климат - общо

Фиг. 2. Бизнес климат в промишлеността

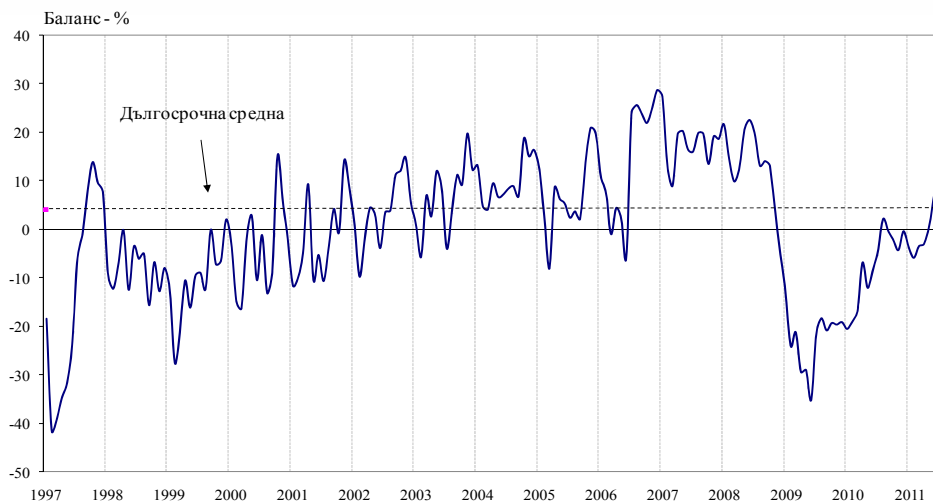

Фиг. 3. Средно натоварване на мощностите в промишлеността

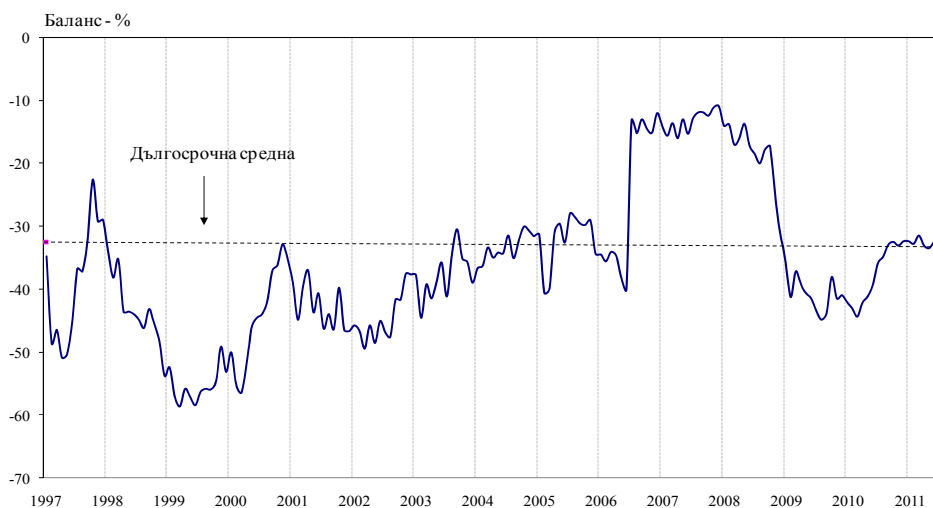

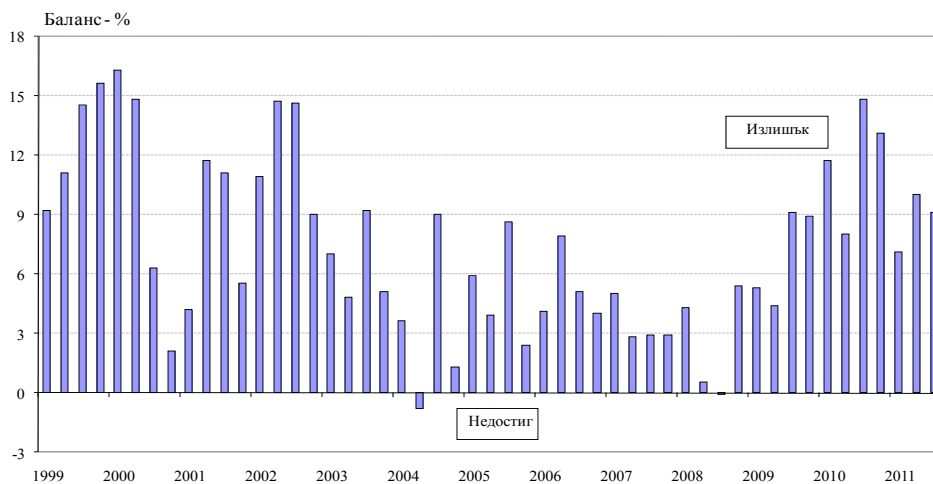
Фиг. 4. Настояща производствена активност в промишлеността

Фиг. 5. Осигуреност на производството с поръчки в промишлеността

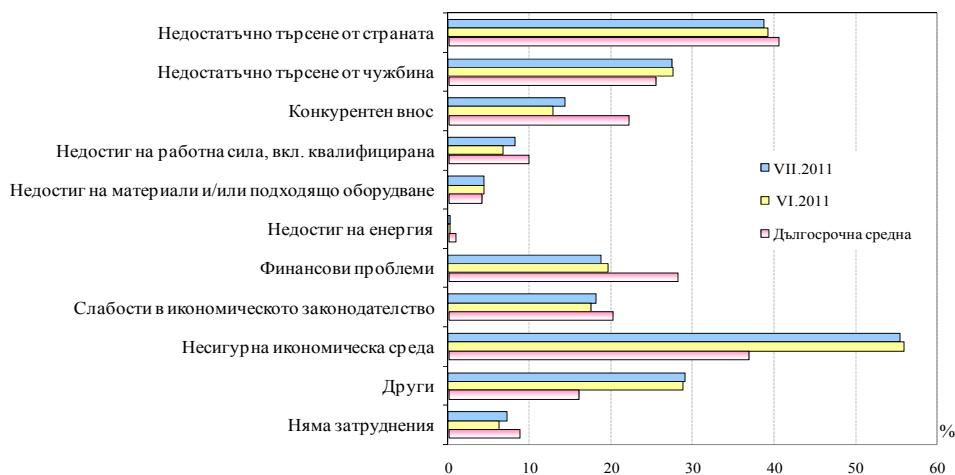

Фиг. 6. Производствен капацитет в промишлеността с оглед на очакваното търсене през следващите месеци

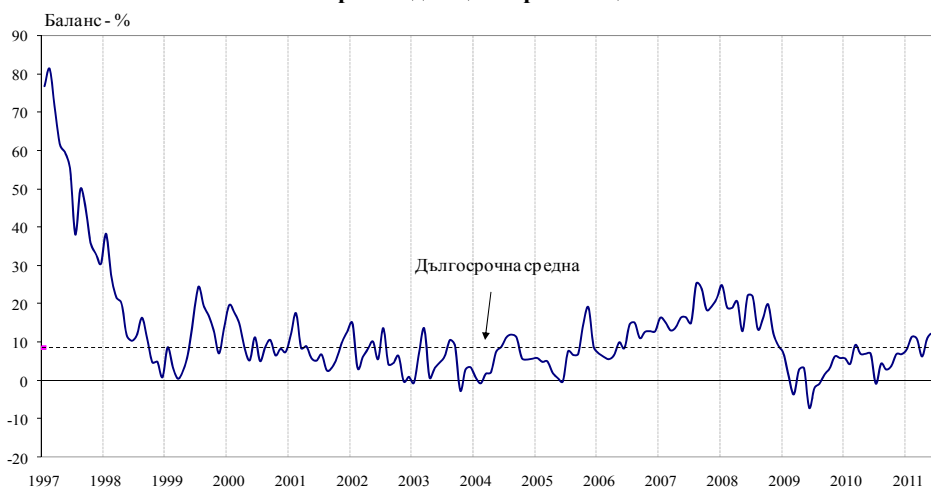

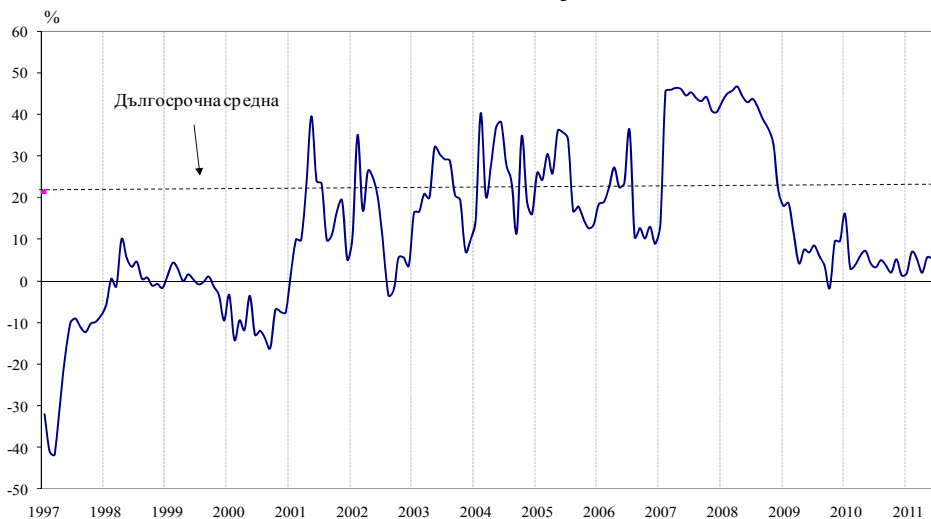
**Фиг. 7. Затруднения в производствената дейност в промишлеността
(Относителен дял от предприятията)**

**Фиг. 8. Очаквания за продажните цени в промишлеността
през следващите три месеца**

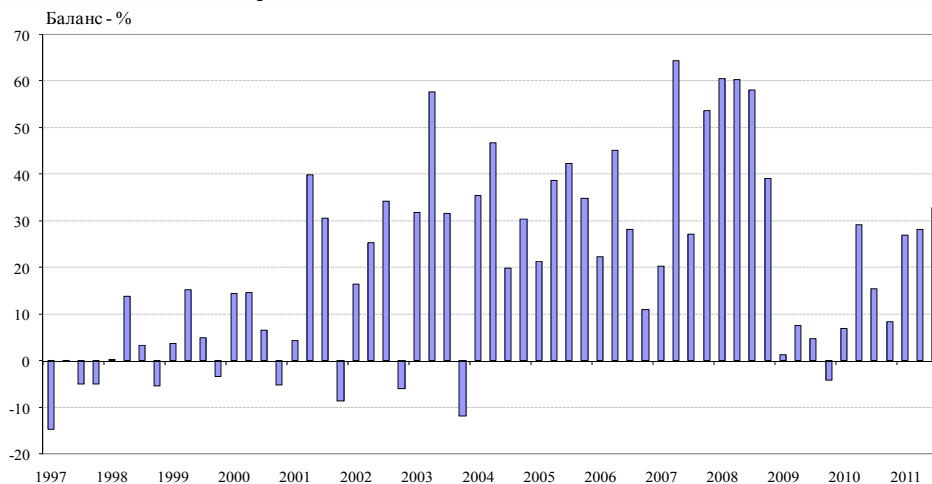

Фиг. 9. Бизнес климат в строителството

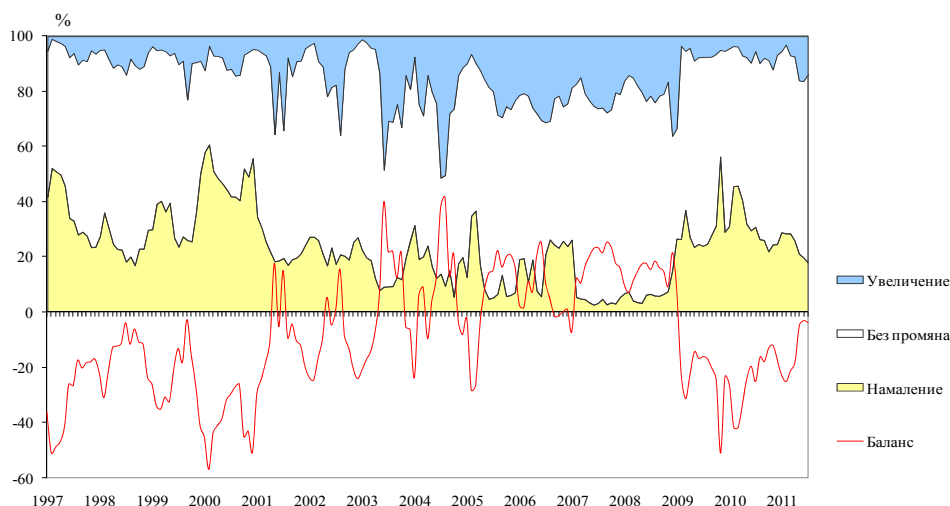

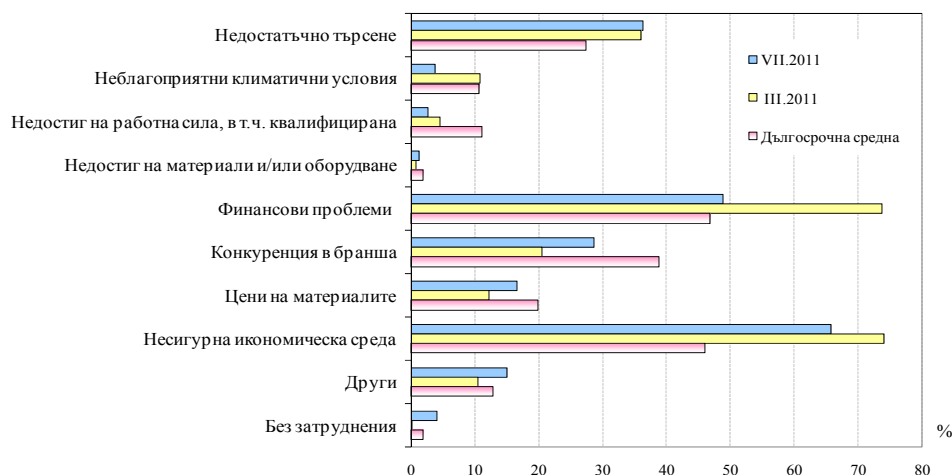
Фиг. 10. Очаквания за нови поръчки в строителството през следващите шест месеца

Фиг. 11. Настояща строителна активност

Фиг. 12. Затруднения в строителната дейност (Относителен дял от предприятията)

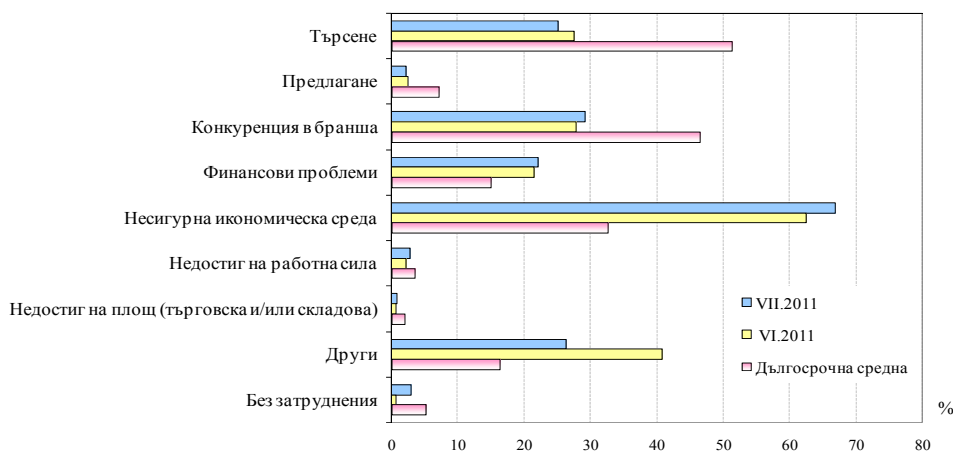

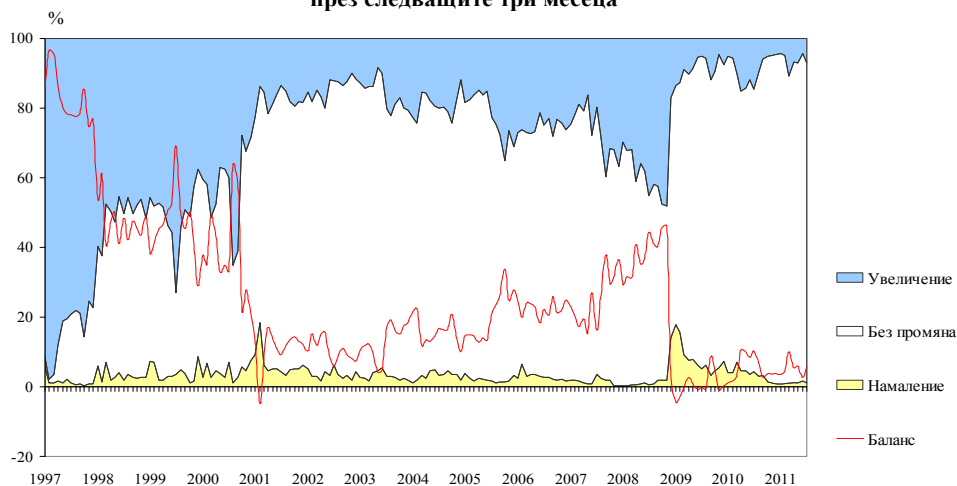
Фиг. 13. Бизнес климат в търговията на дребно

Фиг. 14. Фактори, ограничаващи подобряването на бизнес ситуацията в търговията на дребно (Относителен дял от предприятията)

Фиг. 15. Очаквания за продажните цени в търговията на дребно през следващите три месеца

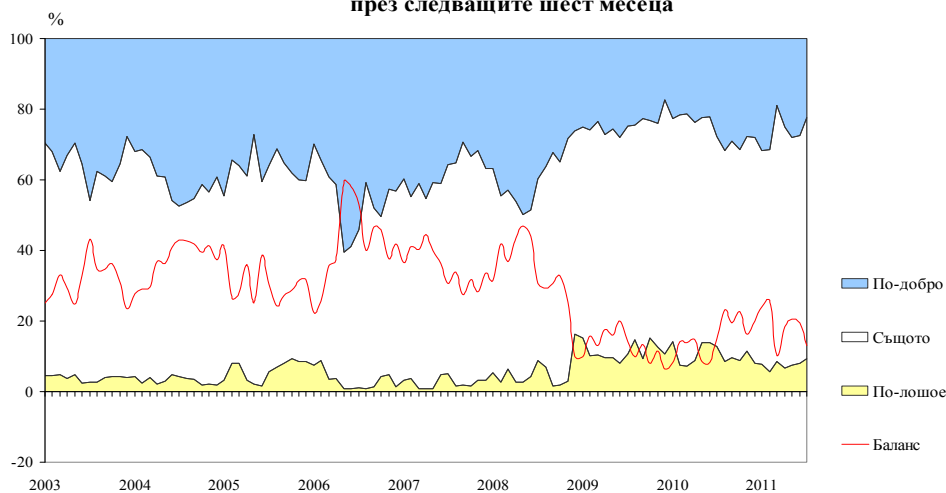

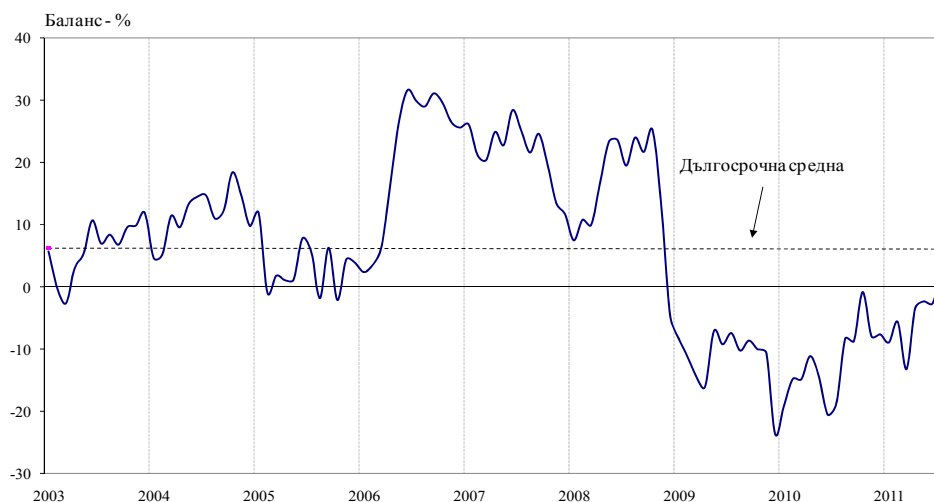
Фиг. 16. Бизнес климат в сектора на услугите

Фиг. 17. Очаквано бизнес състояние в сектора на услугите през следващите шест месеца

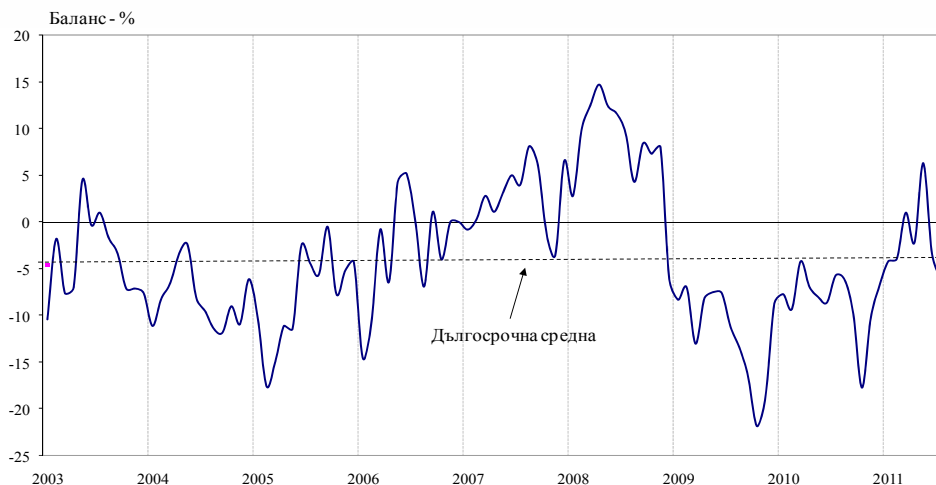

Фиг. 18. Търсене в сектора на услугите през последните три месеца

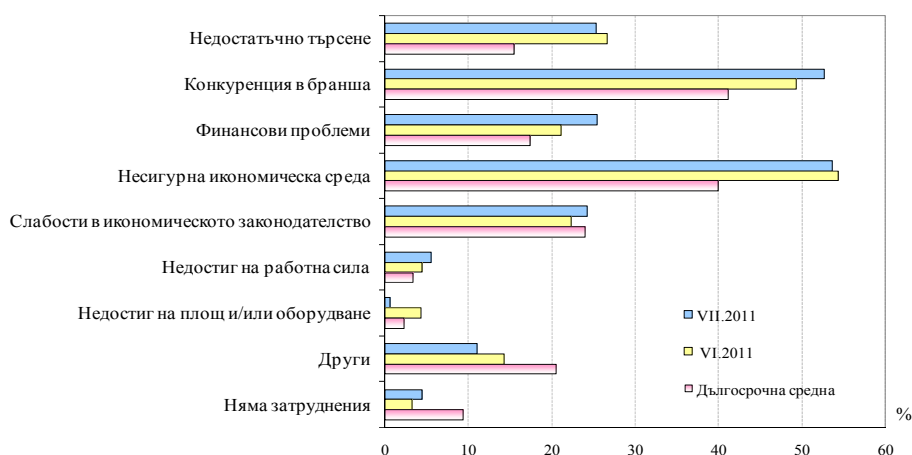

Фиг. 19. Очаквания за заетите в сектора на услугите през следващите три месеца

Фиг. 20. Фактори, затрудняващи дейността в сектора на услугите (Относителен дял от предприятията)

Фиг. 21. Очаквания за продажните цени в сектора на услугите през следващите три месеца

